

Број/Број: 03/1-50-14-7-16/12
Сарајево/Sarajevo, 29. 11. 2012.

PARLAMENTARNA SKUPŠTINA BiH

29 -11- 2012

- ZASTUPNIČKI DOM PSBiH
n/r g. Bože Ljubića, predsjedatelja,
- DOM NARODA PSBiH
n/r g. Sulejmana Tihića, predsjedatelja,

01,02-02-1-48/12

14

PREDMET: Prijedlog zakona o parlamentarnom nadzoru na području obrane i sigurnosti Bosne i Hercegovine

Zajedničko povjerenstvo za odbranu i sigurnost BiH je na svojoj 16. sjednici, održanoj 11. 10. 2012. godine, razmatralo tekst Prijedloga zakona o parlamentarnom nadzoru na području obrane i sigurnosti Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: Prijedlog zakona).

Nakon sveobuhvatne rasprave o Prijedlogu zakona na navedenoj sjednici Povjerenstva, kao i za vrijeme radionice za izradu Zakona o parlamentarnom nadzoru na području obrane i sigurnosti BiH, Zajedničko povjerenstvo jednoglasno je usvojilo zaključak kojim se Prijedlog zakona upućuje u parlamentarnu proceduru u predloženom obliku, a predlagatelj navedenog zakonskog teksta je Zajedničko povjerenstvo za odbranu i sigurnost BiH.

U vezi s navedenim, sukladno čl. 99. i 100. Poslovnika Zastupničkog doma, te čl. 93. i 94. Poslovnika Doma naroda Parlamentarne skupštine BiH, Zajedničko povjerenstvo za odbranu i sigurnost BiH dostavlja domovima PSBiH u parlamentarnu proceduru Prijedlog zakona o parlamentarnom nadzoru na području obrane i sigurnosti Bosne i Hercegovine, s prijedlogom za razmatranje po temeljnom zakonodavnom postupku.

S poštovanjem,

Članovi Zajedničkog povjerenstva za obranu i sigurnost BiH:

Dušanka Majkić

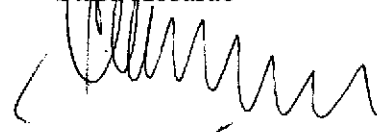
Borjana Krišto

Šefik Džaferović

Staša Košarac

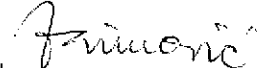
Božo Ljubić

Mehmed Bradarić

Nermina Zaimović- Uzunović

Krunoslav Vrdoljak

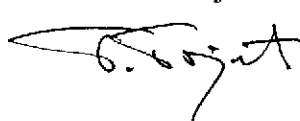

Bezir Belkić

Ognjen Tadić

Borislav Bojić

Sulejman Tihić

Privitak:

- Tekst Prijedloga zakona o parlamentarnom nadzoru na području obrane i sigurnosti Bosne i Hercegovine s obrazloženjem u pisanom i elektroničkom obliku

Dostavljeno:

- naslovu
- a/a

Na temelju članka IV.4.a) Ustava Bosne i Hercegovine, Parlamentarna skupština Bosne i Hercegovine na _____ sjednici Zastupničkog doma, održanoj _____ 2012. godine, i na _____ sjednici Doma naroda, održanoj _____ 2012. godine, usvojila je

ZAKON
O PARLAMENTARNOM NADZORU
U PODRUČJU OBRANE I SIGURNOSTI BOSNE I HERCEGOVINE

POGLAVLJE I. OPĆE ODREDBE

Članak 1.
(Predmet Zakona)

Zakonom o parlamentarnom nadzoru u području obrane i sigurnosti Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: Zakon) uređuje se parlamentarni nadzor nad radom institucija i tijela iz područja obrane i sigurnosti Bosne i Hercegovine, nadležnosti, prava i obveze Zajedničkog povjerenstva za obranu i sigurnost Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: Zajedničko povjerenstvo), njegovih potpovjerenstava iz područja parlamentarnog nadzora i nadziranih institucija i tijela, postupak provođenja parlamentarnog nadzora, suradnja u području parlamentarnog nadzora i izvješćivanje Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: Parlamentarna skupština BiH).

Članak 2.
(Definicije)

U smislu ovoga Zakona, izrazi imaju sljedeća značenja:

- a) **nadzor** je skup mjera i postupaka opisanih u ovome Zakonu i podzakonskim aktima što ih Zajedničko povjerenstvo provodi u cilju primjene svojih nadležnosti prema nadziranim institucijama;
- b) **aktivnost** je svaki konkretan zadatak, posao, operacija ili postupak što ih, sukladno svojim zakonskim ovlastima, obavljaju nadzirane instucije, samostalno ili u suradnji s drugim institucijama ili tijelima;
- c) **suradnja** je proces koji je usmjeren k razmjeni informacija i iskustava te izgradnji povjerenja i unapređivanja međusobnih odnosa između tijela i organa koja je ostvaruju;
- d) **inspektor** je svaki inspektor nadležan za poslove inspeksijskog nadzora u institucijama iz članka 4. stavka (1) ovoga Zakona, a koji, sukladno svojim zakonskim nadležnostima, podnosi izvješća Parlamentarnoj skupštini BiH;

e) **posebno izvješće** je izvješće koje Zajedničko povjerenstvo dostavlja Parlamentarnoj skupštini BiH u slučajevima izvanrednih situacija iz područja obrane, sigurnosti i drugih okolnosti, aktivnosti ili događanja u vezi s nadziranim institucijama kada Zajedničko povjerenstvo ocijeni da postoji potreba za posebnim izvješćem;

e) **odgovorna osoba** je imenovani dužnosnik u tijelima izvršne vlasti Bosne i Hercegovine koji promjenjuje javne ovlasti na temelju zakona odnosno ministar, ravnatelj agencije ili čelnik institucije ili tijela koje je predmetom nadzora;

f) **ovlaštena osoba** je osoba u instituciji ili tijelu koje je predmetom nadzora, kojoj su, s obzirom na njezinu funkciju ili na temelju ovlasti, povjereni određeni poslovi koji se odnose na primjenu zakona ili propisa;

g) **parlamentarna istraga** je skup mjera i aktivnosti koje se poduzimaju u cilju ostvarivanja parlamentarnog nadzora kako bi se u radu institucija ili tijela koje su predmetom nadzora utvrdilo postupanje protivno zakonu;

i) **izvanredni događaj** je događaj, radnja ili stanje zbog kojega je došlo do narušavanja redovitog stanja u sektoru obrane ili sigurnosti Bosne i Hercegovine, uslijed čega bi mogla nastupiti veća materijalna šteta ili ugrožavanje života;

j) **posebne istražne radnje** su aktivnosti koje su definirane i provode se na način propisan Zakonom o kaznenom postupku Bosne i Hercegovine.

Članak 3. **(Subjekt nadzora)**

Parlamentarna skupština BiH provodi parlamentarni nadzor u području obrane i sigurnosti putem Zajedničkog povjerenstva.

Članak 4. **(Predmet nadzora)**

(1) Parlamentarni nadzor provodi se nad sljedećim institucijama (u daljnjem tekstu: nadzirane institucije):

a) institucije obrane:

- 1) Ministarstvo obrane Bosne i Hercegovine i
- 2) Oružane snage Bosne i Hercegovine;

b) institucije sigurnosti:

- 1) Ministarstvo sigurnosti Bosne i Hercegovine
- 2) Granična policija Bosne i Hercegovine
- 3) Državna agencija za istrage i zaštitu – SIPA
- 4) Služba za poslove sa strancima
- 5) Direkcija za koordinaciju policijskih tijela Bosne i Hercegovine
- 6) Agencija za foreznična ispitivanja i vještačenja

- 7) Agencija za školovanje i stručno usavršavanje kadrova i
 - 8) Agencija za policijsku potporu;
- c) druge institucije Bosne i Hercegovine i njihovi organi u granicama njihovih nadležnosti koje se tiču pitanja obrane i sigurnosti:
- 1) Ministarstvo vanjske trgovine i ekonomskih odnosa Bosne i Hercegovine, u dijelu koji se odnosi na uvoz, izvoz i provoz oružja, vojne opreme i proizvoda dvojne namjene i
 - 2) Ministarstvo civilnih poslova Bosne i Hercegovine, u dijelu koji se odnosi na deminiranje;
- d) tijela Parlamentarne skupštine BiH u granicama u kojima je njihov rad predmetom parlamentarnog nadzora:
- 1) Neovisni odbor
 - 2) Odbor za žalbe građana i
 - 3) parlamentarni vojni povjerenik;
- e) Zajedničko povjerenstvo provodi parlamentarni nadzor i nad drugim institucijama Bosne i Hercegovine ako Parlamentarna skupština BiH donese posebnu odluku o tome.
- (2) Parlamentarni nadzor nad institucijama iz stavka (1) ovoga članka provodi se radi unapređenja učinkovitosti, transparentnosti i funkcionalnosti. Provedba parlamentarnog nadzora utemeljena je na načelima ustavnosti, zakonitosti, demokratičnosti te poštivanju ljudskih prava i sloboda.

Članak 5.
(Nadležnosti Zajedničkog povjerenstva)

- (1) Zajedničko povjerenstvo nadzire rad institucija iz članka 4. stavka (1), i to tako što:
- a) razmatra zakone i amandmane iz nadležnosti Zajedničkog povjerenstva;
 - b) nadzire zakonitost rada;
 - c) nadzire usklađenost rada nadziranih institucija s Obrambenom politikom i Sigurnosnom politikom;
 - d) nadzire poštivanje ljudskih prava i sloboda;
 - e) nadzire poštivanje političke, ideološke i interesne neutralnosti u radu nadziranih institucija;
 - f) nadzire primjenu sredstava i metoda u obavljanju posebnih istražnih radnji;
 - g) nadzire zakonitost trošenja proračunskih i drugih sredstava za rad nadziranih institucija;
 - h) razmatra i usvaja izvješća o radu nadziranih institucija;
 - i) razmatra izvješća inspektora;

j) pokreće inicijative i podnosi prijedloge zakona iz područja nadležnosti nadziranih institucija;

k) razmatra prigovore zaposlenika nadziranih institucija, osim pitanja iz radno-pravnog odnosa;

l) razmatra prijedloge i peticije upućene Parlamentarnoj skupštini BiH ili Zajedničkom povjerenstvu u vezi s radom nadziranih institucija, predlaže Parlamentarnoj skupštini BiH mjere za rješavanje pitanja sadržanih u prijedlozima i peticijama i o tome obavještava podnositelje;

m) utvrđuje činjenice i uzima izjave od izabраниh ili imenovanih dužnosnika, savjetnika, državnih službenika, uposlenika, policijskih službenika, vojnih ili civilnih osoba na službi u Oružanim snagama u slučajevima uočenih nezakonitosti ili nepravilnosti u radu nadziranih institucija;

n) razmatra pitanja suradnje Bosne i Hercegovine s tijelima Europske unije, Ujedinjenih naroda, NATO-a, OESS-a i drugih međunarodnih organizacija iz područja obrane i sigurnosti.

(2) O aktivnostima iz stavka (1) ovoga članka Zajedničko povjerenstvo podnosi izvješće Parlamentarnoj skupštini BiH te o svojim zaključcima i prijedlozima izvješćuje Parlamentarnu skupštinu BiH u skladu s odredbama ovoga Zakona.

Članak 6. (Godišnji radni plan)

Zajedničko povjerenstvo obavlja aktivnosti iz članka 5. stavka (1) ovoga Zakona dinamikom predviđenom godišnjim radnim planom, koji se odobrava do kraja ožujka za svaku kalendarsku godinu.

POGLAVLJE II. POTPOVJERENSTVA

Članak 7. (Potpovjerenstva)

(1) Unutar Zajedničkog povjerenstva na privremenoj se osnovi mogu osnovati dva potpovjerenstva, i to:

- a) Potpovjerenstvo za obranu i
- b) Potpovjerenstvo za sigurnost.

(2) Potpovjerenstvo za obranu obavlja poslove iz članka 5. stavka (1) ovoga Zakona koji se odnose na obrambene institucije iz članka 4. stavka (1) točke a), na druge institucije Bosne i Hercegovine i njihove organe iz članka 4. stavka (1) točke c) i na parlamentarnog vojnog povjerenika.

- (3) Potpovjerenstvo za sigurnost obavlja poslove iz članka 5. stavka (1) ovoga Zakona koji se odnose na sigurnosne institucije iz članka 4. stavka (1) točke b), te na Neovisni odbor i Odbor za žalbe građana Parlamentarne skupštine BiH.
- (4) Zbog specifičnih potreba parlamentarnog nadzora, Zajedničko povjerenstvo može predložiti Parlamentarnoj skupštini BiH osnivanje posebnih istražnih povjerenstava u skladu s Poglavljem VII. ovoga Zakona.
- (5) Zajedničko povjerenstvo donosi odluke o imenovanju svojih članova u potpovjerenstva, o strukturi potpovjerenstava te o načinu rada potpovjerenstava.
- (6) Svako potpovjerenstvo ima šest članova, po tri predstavnika iz svakog doma Parlamentarne skupštine BiH i najmanje po jednoga predstavnika sva tri konstitutivna naroda.

Članak 8.

(Zadaća potpovjerenstava i istražnih povjerenstava)

- (1) Potpovjerenstva i istražna povjerenstva iz članka 7. st. (1) i (4) ovoga članka osnivaju se radi učinkovitije provedbe specijaliziranog i usmjerenog parlamentarnog nadzora te obavljaju poslove i zadaće koje im odredi Zajedničko povjerenstvo.
- (2) Nadzirane institucije obvezne su surađivati s potpovjerenstvima i pružati im svu potrebnu pomoć i informacije u obavljanju njihovih poslova i zadaća u skladu s odredbama ovoga Zakona.

POGLAVLJE III. NADZOR U PODRUČJU OBRANE

Članak 9.

(Predmet nadzora)

Zajedničko povjerenstvo provodi parlamentarni nadzor nad Ministarstvom obrane Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: Ministarstvo obrane) i Oružanim snagama Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: Oružane snage), uključujući sve njihove organizacijske cjeline, jedinice, izaslanstva, misije i druge strukture u Bosni i Hercegovini i inozemstvu.

Članak 10.

(Pružanje informacija)

- (1) Zajedničko povjerenstvo može pozvati bilo kojeg državnog službenika, uposlenika, vojnu ili civilnu osobu iz institucija ili tijela iz članka 9. ovoga Zakona radi davanja izjave, svjedočenja ili pružanja informacija.
- (2) Osoba iz stavka (1) ovoga članka obvezna je odazvati se pozivu Zajedničkog povjerenstva. Pozvane osobe dužne su potvrditi svoj dolazak najkasnije 48 sati prije početka sjednice.

(3) Odgovornoj osobi u instituciji i tijelu iz članka 9. ovoga Zakona zabranjeno je sprečavati, poticati ili bilo kako ometati državnog službenika, uposlenika, vojnu ili civilnu osobu u davanju izjave, svjedočenja ili pružanju informacija iz stavka (1) ovoga članka.

(3) Osoba iz stavka (1) ovoga članka ne može biti pozvana na stegovnu ili drugu odgovornost zbog davanja izjave, svjedočenja ili pružanja informacija Zajedničkom povjerenstvu.

Članak 11. **(Nadzor nad Oružanim snagama)**

(1) Članovi Zajedničkog povjerenstva mogu nadzirati svaku aktivnost Oružanih snaga, uključujući i vojne vježbe, pomaganje civilnim tijelima i deminiranje, te biti nazočni ovim aktivnostima. Zajedničko povjerenstvo može najaviti ministru obrane Bosne i Hercegovine i načelniku Zajedničkog stožera Oružanih snaga nazočenje nadziranim aktivnostima.

(2) Iznimno od odredaba stavka (1) ovoga članka, Zajedničkom povjerenstvu može se uskratiti nazočenje ako zapovjednik nadležan za tu aktivnost ocijeni da nisu ispunjeni potrebni sigurnosni uvjeti.

(3) U slučaju uskraćivanja nazočenja iz stavka (2) ovoga članka, ministar obrane Bosne i Hercegovine dužan je podnijeti izvješće Zajedničkom povjerenstvu u roku od 48 sati od trenutka uskraćivanja nazočenja.

Članak 12. **(Izvješćivanje)**

(1) Ministar obrane Bosne i Hercegovine, uz redovita izvješća na koja je obvezan zakonom, jednom godišnje Zajedničkom povjerenstvu podnosi izvješće o aktivnostima što ih je Ministarstvo obrane poduzelo prema preporukama i zaključcima Zajedničkog povjerenstva u ostvarivanju parlamentarnog nadzora u Ministarstvu obrane i Oružanim snagama.

(2) Ministar obrane Bosne i Hercegovine dužan je u roku od 48 sati, u obliku pisane informacije, izvijestiti Zajedničko povjerenstvo o svakom izvanrednom događaju, značajnom incidentu, većoj nesreći ili ugrožavanju obrane Bosne i Hercegovine.

(3) Nakon što se okonča istraga o događaju iz stavka (2) ovoga članka, ministar obrane Bosne i Hercegovine podnosi konačno izvješće Zajedničkom povjerenstvu u kojem se, među ostalim, navode uzroci događaja te broj nastradalih i materijalna šteta ako ih ima.

(4) Zajedničko povjerenstvo u roku od tri dana od dana zaprimanja informacije iz stavka (2) ovoga članka zakazuje sjednicu na kojoj raspravlja o izvanrednom događaju, značajnom incidentu, većoj nesreći ili ugrožavanju obrane Bosne i Hercegovine.

POGLAVLJE IV. NADZOR U PODRUČJU SIGURNOSTI

Članak 13. (Predmet nadzora)

Zajedničko povjerenstvo provodi parlamentarni nadzor nad institucijama sigurnosti iz članka 4. stavka (1) točke b) ovoga Zakona, upravnim organizacijama u njihovom sastavu te svim njihovim organizacijskim jedinicama, misijama i drugim strukturama u Bosni i Hercegovini ili inozemstvu.

Članak 14. (Izvješćivanje)

(1) Ministar sigurnosti Bosne i Hercegovine i odgovorna osoba tijela iz članka 13. ovoga Zakona, uz redovita izvješća na koja su obvezani zakonom, zasebno jednom godišnje podnose Zajedničkom povjerenstvu izvješća o poduzetim aktivnostima prema preporukama i zaključcima Zajedničkog povjerenstva u ostvarivanju parlamentarnog nadzora.

(2) Osobe iz stavka (1) ovoga članka dužne su u roku od 48 sati, u obliku pisane informacije, izvijestiti Zajedničko povjerenstvo o svakom izvanrednom događaju, značajnom incidentu, većoj nesreći ili ugrožavanju sigurnosti Bosne i Hercegovine, svaka iz svoje nadležnosti.

(3) Nakon što se okonča istraga o događaju iz stavka (2) ovoga članka, osobe iz stavka (1) ovoga članka podnose, svaka iz svoje nadležnosti, konačna izvješća Zajedničkom povjerenstvu u kojima se, među ostalim, navode uzroci događaja te broj nastradalih i materijalna šteta ako ih ima.

(4) Zajedničko povjerenstvo u roku od tri dana od dana zaprimanja informacije iz stavka (2) ovoga članka zakazuje sjednicu na kojoj raspravlja o izvanrednom događaju, značajnom incidentu, većoj nesreći ili ugrožavanju sigurnosti Bosne i Hercegovine.

Članak 15. (Pružanje informacija)

(1) Zajedničko povjerenstvo može pozvati bilo koju osobu iz institucije ili tijela iz članka 13. ovoga Zakona radi davanja izjave, svjedočenja ili pružanja informacija.

(2) Osoba iz stavka (1) ovoga članka obvezna je odazvati se pozivu Zajedničkog povjerenstva. Pozvane osobe dužne su potvrditi svoj dolazak najkasnije 48 sati prije početka sjednice.

(3) Ministru sigurnosti Bosne i Hercegovine i odgovornoj osobi u tijelu iz članka 13. ovoga Zakona zabranjeno je sprečavati, poticati ili bilo kako ometati osobu i policijskog službenika u davanju izjave, svjedočenja ili pružanju informacija iz stavka (1) ovoga članka.

(4) Osoba iz stavka (1) ovoga članka ne može biti pozvana na stegovnu ili drugu odgovornost zbog davanja izjave, svjedočenja ili pružanja informacija Zajedničkom povjerenstvu.

Članak 16.
(Ograničenja)

- (1) Ministarstvo sigurnosti Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: Ministarstvo sigurnosti) i tijela iz članka 13. ovoga Zakona ne mogu dati Zajedničkom povjerenstvu podatke o:
- a) identitetu policijskih suradnika;
 - b) pripadnicima policije s prikrivenim identitetom;
 - c) sigurnosnim i obavještajnim izvorima,
 - d) sadržaju posebnih istražnih radnji.
- (2) Zajedničko povjerenstvo ne može se miješati u operativni rad nadziranih institucija.
- (3) Ako ministar sigurnosti Bosne i Hercegovine i odgovorna osoba u tijelu iz članka 13. ovoga Zakona procijene da nema sigurnosnog rizika, mogu dostaviti Zajedničkom povjerenstvu podatke o:
- a) drugim osobama uključenim u aktivnosti koje su predmetom nadzora;
 - b) akcijama koje su u tijeku.

POGLAVLJE V. NADZOR NAD DRUGIM INSTITUCIJAMA BOSNE I HERCEGOVINE I NJIHOVIM ORGANIMA TE TIJELIMA PARLAMENTARNE SKUPŠTINE BIH

Članak 17.
(Ministarstvo vanjske trgovine i ekonomskih odnosa Bosne i Hercegovine)

Zajedničko povjerenstvo provodi nadzor nad radom Ministarstva vanjske trgovine i ekonomskih odnosa Bosne i Hercegovine isključivo u području kontrole uvoza, izvoza i provoza oružja, vojne opreme i proizvoda dvojne namjene razmatranjem izvješća o izdanim ispravama, kao i o odbijenim zahtjevima za izdavanje isprava u skladu sa Zakonom o kontroli vanjskotrgovinskog prometa roba i usluga od strateške važnosti za sigurnost Bosne i Hercegovine.

Članak 18.
(Ministarstvo civilnih poslova Bosne i Hercegovine)

Zajedničko povjerenstvo provodi nadzor nad radom Ministarstva civilnih poslova Bosne i Hercegovine isključivo u području deminiranja.

Članak 19.
(Tijela Parlamentarne skupštine BiH)

Zajedničko povjerenstvo provodi nadzor nad radom tijela Parlamentarne skupštine BiH iz članka 4. stavka (1) točke d) ovoga Zakona. Nadzor nad tim tijelima provodi se isključivo razmatranjem izvješća i radnih planova koji se podnose Parlamentarnoj skupštini BiH u skladu sa zakonom, a u slučaju parlamentarnog vojnog povjerenika i u razmatranju uputa koje mu izdaje Zajedničko povjerenstvo.

POGLAVLJE VI. PROVEDBA PARLAMENTARNOG NADZORA

Članak 20.
(Sjednice Zajedničkog povjerenstva)

- (1) Sjednice Zajedničkog povjerenstva otvorene su za javnost.
- (2) Zajedničko povjerenstvo može odlučiti da o određenim pitanjima iz svoga djelokruga raspravlja na sjednici zatvorenoj za javnost.

Članak 21.
(Način nadzora)

- (1) Zajedničko povjerenstvo provodi nadzor:
 - a) uvidom u dokumentaciju u vezi s ovlastima i zadaćama;
 - b) obavljanjem razgovora sa svim osobama iz nadziranih institucija;
 - c) pozivanjem odgovorne osobe nadzirane institucije radi podnošenja pismenog ili usmenog izvješća;
 - d) provođenjem parlamentarnih istraga;
 - e) radnim posjetima nadziranim institucijama.
- (2) Postupak provedbe nadzora iz stavka (1) ovoga članka pobliže se uređuje poslovnica obaju domova Parlamentarne skupštine BiH u dijelu koji se odnosi na rad Zajedničkog povjerenstva.

Članak 22.
(Uvid u dokumentaciju)

- (1) Zajedničko povjerenstvo ovlašteno je za ostvarivanje uvida u sve informacije, dokumente i bilješke u vezi s radom nadziranih institucija što ih je sastavila bilo koja osoba u nadziranoj instituciji, osim onih navedenih u članku 16. st. (1) i (3).
- (2) Zajedničko povjerenstvo ostvaruje uvid u dokumentaciju iz stavka (1) ovoga članka na sljedeće načine:

a) neposrednim uvidom za vrijeme posjeta iz članka 25. ovoga Zakona, tijekom kojega se sastavlja zapisnik o dokumentima u koje je ostvaren uvid;

b) pribavljanjem dokumentacije od nadzirane institucije.

(3) Dokumentaciju iz stavka (2) točke b) ovoga članka Zajedničko povjerenstvo pribavlja na temelju zahtjeva u kojemu se navodi: naziv nadzirane institucije od koje se zahtijeva dokumentacija, vrsta potrebne dokumentacije, te rok i oblik u kojemu se mora dostaviti Zajedničkom povjerenstvu.

(4) Ako dokumentacija iz stavka (1) ovoga članka ima određenu oznaku tajnosti Bosne i Hercegovine, primjenjuju se Zakon o zaštiti tajnih podataka i propisi Bosne i Hercegovine kojima se uređuje postupanje s tajnim podacima.

(5) Ako dokumentacija iz stavka (1) ovoga članka ima određenu oznaku tajnosti NATO-a, Europske unije, druge zemlje, međunarodne ili regionalne organizacije, Zajedničko povjerenstvo ostvaruje uvid u takvu dokumentaciju u skladu s međunarodnim sporazumom i Zakonom o zaštiti tajnih podataka.

Članak 23. **(Obavljanje razgovora)**

Na zahtjev Zajedničkog povjerenstva, odgovorna osoba iz nadzirane institucije usmeno obrazlaže izvješće odnosno informaciju što ih je nadzirana institucija podnijela Zajedničkom povjerenstvu u skladu s ovim Zakonom i odgovara na pitanja članova Zajedničkog povjerenstva.

Članak 24. **(Pozivanje odgovorne osobe)**

(1) Na poziv Zajedničkog povjerenstva, svaka osoba iz nadzirane institucije dužna je biti nazočna sjednicama Zajedničkog povjerenstva te u granicama svojih ovlasti dati informacije i odgovoriti na pitanja članova Zajedničkog povjerenstva.

(2) Osoba iz stavka (1) ovoga članka dužna je odazvati se pozivu Zajedničkog povjerenstva.

(3) Osobe iz stavka (1) ovoga članka obvezne su, u slučaju spriječenosti, pismenim putem obavijestiti Zajedničko povjerenstvo o razlozima spriječenosti najkasnije 48 sati prije početka sjednice.

Članak 25. **(Posjeti nadziranim institucijama)**

(1) Radni posjeti Zajedničkog povjerenstva nadziranim institucijama mogu biti najavljeni i nenajavljeni.

(2) Odgovorna osoba obvezna je Zajedničkom povjerenstvu omogućiti pristup svim prostorijama nadzirane institucije u skladu sa Zakonom o zaštiti tajnih podataka.

(3) Svaka osoba iz nadzirane institucije obvezna je surađivati sa Zajedničkim povjerenstvom.

Članak 26. **(Iznimke od nadzora)**

Iznimno od odredaba čl. 22., 23. i 24. ovoga Zakona, Zajedničko povjerenstvo ne može imati uvid u dokumentaciju ili zahtijevati odgovor na pitanja od osoba i odgovornih osoba nadziranih institucija u sljedećim slučajevima:

- a) navedenima u članku 16. stavku (1) ovoga Zakona;
- b) ako bi se osoba koja daje izjavu zbog toga izložila kaznenom progonu;
- c) propisanim odredbama Zakona o zaštiti tajnih podataka.

POGLAVLJE VII. PARLAMENTARNE ISTRAGE

Članak 27. **(Pokretanje parlamentarne istrage)**

- (1) Zajedničko povjerenstvo može, u skladu s ovim Zakonom, inicirati pokretanje parlamentarne istrage ako ima saznanja o postojanju nezakonitosti i nepravilnosti u radu nadziranih institucija.
- (2) Kada dobije informacije o navodnim nezakonitostima i nepravilnostima, Zajedničko povjerenstvo ocjenjuje ima li osnovanosti za pokretanje parlamentarne istrage. Zajedničko povjerenstvo dostavlja prijedlog za pokretanje parlamentarne istrage domovima Parlamentarne skupštine BiH koji odlučuju o njezinom pokretanju. Odluka Parlamentarne skupštine BiH o pokretanju parlamentarne istrage sadrži sljedeće:
 - a) odobrenje Zajedničkom povjerenstvu za pokretanje parlamentarne istrage;
 - b) predmet i cilj parlamentarne istrage;
 - c) rok za provođenje parlamentarne istrage i dostavu izvješća Parlamentarnoj skupštini BiH;
 - d) sastav istražnog povjerenstva.

Članak 28. **(Obveze nadziranih institucija)**

Nakon što otvori parlamentarnu istragu, istražno povjerenstvo obavještava odgovornu osobu nadzirane institucije nad kojom se provodi parlamentarna istraga o njezinom pokretanju. Odgovorna osoba dužna je u roku ne duljem od 30 dana od dana zaprimanja obavijesti poduzeti sljedeće aktivnosti:

- a) prikupiti sve tražene informacije, dokumente i bilješke u vezi s predmetom parlamentarne istrage, načiniti preslike, ovjeriti ih pečatom nadzirane institucije i dostaviti istražnom povjerenstvu;
- b) poduzimati druge konkretne aktivnosti koje zatraži istražno povjerenstvo, a koje su potrebne za sagledavanje navodnih nezakonitosti i nepravilnosti u radu nadziranih institucija.

Članak 29.
(Rezultat parlamentarne istrage)

(1) Izvješće o rezultatima parlamentarne istrage, u kojemu su sadržani nalazi te prijedlozi za ispravak uočenih nedostaka u nadziranoj instituciji, dostavlja se Parlamentarnoj skupštini BiH na daljnje postupanje.

(2) Ako izvješće iz stavka (1) ovoga članka sadrži elemente nezakonitosti, Parlamentarna skupština BiH dostavlja ga nadležnom tužiteljstvu.

Članak 30.
(Suradnja tijekom parlamentarne istrage)

(1) Parlamentarna istraga vodi se neovisno od istrage koju vode nadležno tužiteljstvo i policijske agencije Bosne i Hercegovine.

(2) U slučajevima kada policijska tijela ili tužiteljstva istodobno vode istragu, istražno povjerenstvo tijekom parlamentarne istrage može surađivati s tim institucijama, poštujući prava i obveze tih institucija sukladno zakonu.

Članak 31.
(Zadaće potpovjerenstava)

Zajedničko povjerenstvo može zadužiti jedno ili oba potpovjerenstva iz članka 7. ovoga Zakona da obave određene aktivnosti u postupku parlamentarne istrage, o čemu se podnosi izvješće Zajedničkom povjerenstvu.

POGLAVLJE VIII. SURADNJA U PODRUČJU PARLAMENTARNOG NADZORA

Članak 32.
(Suradnja s drugim državama)

(1) Zajedničko povjerenstvo u obavljanju poslova parlamentarnog nadzora surađuje s parlamentarnim povjerenstvima i odborima zakonodavnih tijela, te predstavnicima izvršnih i pravosudnih tijela drugih država. Suradnja se ostvaruje razmjenom informacija i iskustava u vezi sa suradnjom u području obrane i sigurnosti između Bosne i Hercegovine i drugih država.

(2) Zajedničko povjerenstvo u ostvarivanju suradnje iz stavka (1) ovoga članka može inicirati potpisivanje sporazuma između Parlamentarne skupštine BiH i zakonodavnih tijela drugih država.

Članak 33

(Suradnja s drugim radnim tijelima Parlamentarne skupštine BiH)

(1) Zajedničko povjerenstvo u obavljanju poslova parlamentarnog nadzora surađuje s radnim tijelima Parlamentarne skupštine BiH kada se razmatraju pitanja od značaja za obranu i sigurnost Bosne i Hercegovine, a naročito kada se odnose na:

- a) proračune nadziranih institucija,
- b) izvršenje proračuna nadziranih institucija,
- c) izvješća o reviziji finansijskog poslovanja nadziranih institucija i
- d) suradnju Bosne i Hercegovine s tijelima Europske unije, Ujedinjenih naroda, NATO-a, OEES-a i drugih međunarodnih organizacija iz područja obrane i sigurnosti.

(2) Suradnja iz stavka (1) ovoga članka može se ostvarivati održavanjem zajedničkih sastanaka, razmjenom preporuka, dostavljanjem dokumentacije i na druge načine kojima se unapređuje suradnja tijela Parlamentarne skupštine BiH.

Članak 34.

(Suradnja s međunarodnim organizacijama)

(1) Zajedničko povjerenstvo u obavljanju poslova parlamentarnog nadzora surađuje s međunarodnim organizacijama s kojima Bosna i Hercegovina ostvaruje suradnju u području obrane i sigurnosti. Suradnja s međunarodnim organizacijama odvija se posredstvom predstavništava međunarodnih organizacija u Bosni i Hercegovini ili izravno.

(2) U ostvarivanju suradnje iz stavka (1) ovoga članka Zajedničko povjerenstvo postupa u skladu s međunarodnim sporazumima.

Članak 35.

(Suradnja s drugim razinama vlasti u Bosni i Hercegovini)

(1) U obavljanju poslova parlamentarnog nadzora Zajedničko povjerenstvo surađuje s povjerenstvima i odborima zakonodavnih tijela entiteta, Brčko Distrikta Bosne i Hercegovine, kantona, gradova i općina. Suradnja se ostvaruje razmjenom informacija i iskustava u vezi s aktivnostima što ih nadzirane institucije obavljaju u suradnji s entitetima, Brčko Distriktom Bosne i Hercegovine, kantonima, gradovima ili općinama.

(2) Suradnja iz stavka (1) ovoga članka ostvaruje se u cilju učinkovitijeg parlamentarnog nadzora, razmjene dokumentacije i svih informacija u vezi sa suradnjom.

(3) Tijela iz stavka (1) ovoga članka mogu dostavljati Zajedničkom povjerenstvu prigovore, prijedloge i inicijative u vezi s pitanjima koja se odnose na obranu i sigurnost Bosne i Hercegovine.

Članak 36.
(Suradnja s organizacijama civilnoga društva)

Zajedničko povjerenstvo ostvaruje kontakt i suradnju s organizacijama civilnoga društva. Predstavnici organizacija civilnoga društva mogu biti nazočni sjednicama Zajedničkog povjerenstva te pružati informacije i dokumentaciju koja može pomoći u provedbi parlamentarnog nadzora.

Članak 37.
(Suradnja s parlamentarnim vojnim povjerenikom)

U provedbi parlamentarnog nadzora nad radom i drugih pitanja iz područja zaštite ljudskih prava i sloboda osoba i kadeta u Oružanim snagama i Ministarstvu obrane, Zajedničko povjerenstvo surađuje s parlamentarnim vojnim povjerenikom u skladu sa Zakonom o parlamentarnom vojnom povjereniku.

Članak 38.
(Suradnja sa stručnjacima)

(1) Zajedničko povjerenstvo može privremeno angažirati stručnjake koji mogu pružiti potrebne informacije te izraditi studije i druge dokumente u vezi s određenim pitanjima parlamentarnog nadzora u području obrane i sigurnosti.

(2) Način odabira, uvjete angažmana i naknadu troškova osobama iz stavka (1) ovoga članka propisuje Kolegij Tajništva Parlamentarne skupštine BiH, na zahtjev Zajedničkog povjerenstva.

Članak 39.
(Suradnja s medijima)

Zajedničko povjerenstvo surađuje s medijima u vezi s parlamentarnim nadzorom u području obrane i sigurnosti Bosne i Hercegovine u skladu sa Zakonom o slobodi pristupa informacijama u Bosni i Hercegovini.

POGLAVLJE IX. IZVJEŠĆIVANJE PARLAMENTARNE SKUPŠTINE BIH

Članak 40.
(Podnošenje izvješća)

(1) Zajedničko povjerenstvo podnosi godišnje izvješće o radu Parlamentarnoj skupštini BiH. Izvješće se podnosi do kraja ožujka za proteklu kalendarsku godinu.

(2) Prema potrebi i na zahtjev Parlamentarne skupštine BiH, Zajedničko povjerenstvo dostavlja i posebna izvješća.

(3) Oblik i sadržaj izvješća iz st. (1) i (2) ovoga članka propisuju se poslovnicima obaju domova Parlamentarne skupštine BiH u dijelu koji se odnosi na rad Zajedničkog povjerenstva.

Članak 41.
(Ograničenja)

Izvješća iz članka 40. ovoga Zakona ne sadrže informacije o aktivnostima nadzirane institucije čije bi otkrivanje, prema procjeni Zajedničkog povjerenstva, moglo ugroziti obranu i sigurnost Bosne i Hercegovine.

POGLAVLJE X. KAZNE NE ODREDBE

Članak 42.
(Kazne za odgovornu i ovlaštenu osobu)

Novčanom kaznom u iznosu od 500,00 KM do 3. 000,00 KM kaznit će se za prekršaj odgovorna ili ovlaštena osoba:

- a) ako spriječi, utječe ili ometa državnog službenika, uposlenika, vojnu osobu, civilnu osobu ili policijskog službenika u davanju izjave, svjedočenju ili pružanju informacije u skladu s člankom 10. stavkom (3) i člankom 15. stavkom (3) ovoga Zakona;
- b) koja ne podnese izvješće ili informaciju u skladu s člankom 12. i člankom 14. ovoga Zakona;
- c) koja daje podatke protivno članku 16. stavku (1) ovoga Zakona;
- d) koja usmeno ne obrazloži izvješće u skladu s člankom 23. ovoga Zakona;
- e) koja ne omogući pristup prostorijama u skladu s člankom 25. stavkom (2) ovoga Zakona;
- f) koja ne poduzme sve potrebne aktivnosti nakon otvaranja parlamentarne istrage u skladu s člankom 28. ovoga Zakona.

Članak 43.
(Kazne za osobe u nadziranim institucijama)

Novčanom kaznom u iznosu od 100,00 KM do 1. 000,00 KM kaznit će se za prekršaj osoba:

- a) koja se ne odazove pozivu Zajedničkog povjerenstva u skladu s člankom 10. stavkom (2) i člankom 15. stavkom (2) ovoga Zakona;

- b) koja nije nazočna sjednicama Zajedničkog povjerenstva ili ne dostavi objašnjenje u vezi s razlozima spriječenosti u skladu s člankom 24. stavkom (3) ovoga Zakona;
- c) koja ne surađuje s povjerenstvima u skladu s člankom 25. stavkom (3) ovoga Zakona.

Članak 44.
(Evidencija o prekršajima)

- (1) Zajedničko povjerenstvo vodi evidenciju o prekršajima izrečenim u skladu s čl. 42. i 43. ovoga Zakona.
- (2) Evidencija iz stavka (1) ovoga članka vodi se u skladu s Pravilnikom o sadržaju i načinu vođenja prekršajne evidencije.
- (3) Evidencija o prekršajima obvezno se stavlja na raspolaganje Parlamentarnoj skupštini BiH i Vijeću ministara Bosne i Hercegovine.

POGLAVLJE XI. PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Članak 45.
(Propisi)

- (1) U roku od šest mjeseci od dana stupanja na snagu ovoga Zakona Parlamentarna skupština BiH uskladiti će poslovničke obaju domova u dijelu koji se odnosi na rad Zajedničkog povjerenstva.
- (2) U roku od šest mjeseci od dana stupanja na snagu ovoga Zakona nadzirane institucije uskladiti će postojeće podzakonske akte kojima omogućavaju nesmetanu primjenu odredaba ovoga Zakona.

Članak 46.
(Stupanje na snagu)

Ovaj Zakon stupa na snagu osmoga dana od dana objave u "Službenom glasniku BiH".

PSBiH, broj:
S a r a j e v o

Predsjedatelj
Zastupničkog doma
Parlamentarne skupštine BiH
Dr. Božo Ljubić

Predsjedatelj
Doma naroda
Parlamentarne skupštine BiH
Sulejman Tihić

OBRAZLOŽENJE
ZAKONA O PARLAMENTARNOM NADZORU U PODRUČJU OBRANE I
SIGURNOSTI BOSNE I HERCEGOVINE

I. Ustavni temelj

Ustavni temelj za usvajanje Zakona sadržan je u članku IV.4.a) Ustava Bosne i Hercegovine, prema kojemu je Parlamentarna skupština nadležna za donošenje zakona potrebnih za provedbu odluka Predsjedništva ili za obavljanje funkcija Skupštine po Ustavu.

II. Razlozi za donošenje zakona

Parlamentarna skupština Bosne i Hercegovine provodi parlamentarni nadzor u području obrane i sigurnosti Bosne i Hercegovine, u okvirima propisanim zakonima i propisima Bosne i Hercegovine. Iako Parlamentarna skupština Bosne i Hercegovine već obavlja poslove parlamentarnog nadzora, postoji potreba za uređivanjem tog bitnog procesa i preciznog propisivanja zakonskim odredbama kako bi se učinio učinkovitijim, transparentnijim i jasnijim, budući da postojećim poslovniciima domova Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine nisu potpuno obuhvaćeni svi segmenti rada Zajedničkog povjerenstva za obranu i sigurnost BiH.

Parlamentarni nadzor u području obrane i sigurnosti na odgovarajući je način reguliran u mnogim demokratskim državama. Zakone sličnoga sadržaja donijele su i pojedine zemlje iz okruženja, poput Crne Gore i Slovenije.

Također, valja imati u vidu da obveza donošenja ovoga Zakona proizlazi iz obveze usklađivanja našeg zakonodavstva sa zakonodavstvom EU i NATO-vim standardima. Obveza je utvrđena i Individualnim partnerskim akcijskim planom BiH (IPAP BiH).

III. Konzultacije

Rukovodstvo Zajedničkog povjerenstva zadužilo je Ured tajnika Zajedničkog povjerenstva da započne izradu Zakona o parlamentarnom nadzoru, te je pozvalo i predstavnike Stožera NATO-a u Sarajevu i Misije OESS-a u BiH da pruže pravnu i tehničku podršku. Dana 3. veljače 2012. Ured tajnika Zajedničkog povjerenstva održao je prvi sastanak s imenovanim predstavnicima Stožera NATO-a i Misije OESS-a na kojemu je započeo rad na izradi Zakona. Završna faza rada u izradi Zakona bila je radionica za izradu zakona o parlamentarnom nadzoru u području obrane i sigurnosti Bosne i Hercegovine, koja je održana 9. i 10. srpnja 2012. godine. Spomenutoj radionici bili su nazočni predstavnici Zajedničkog povjerenstva za obranu i sigurnost BiH, Neovisnog odbora, Odbora za žalbe građana, Ministarstva obrane BiH, Zajedničkog stožera i Operativnog zapovjedništva Oružanih snaga BiH, Ministarstva sigurnosti BiH, Državne agencije za istrage i zaštitu – SIPA, Granične policije, Službe za poslove sa strancima, Direkcije za koordinaciju policijskih tijela u BiH, Agencije za policijsku potporu,

Agencije za forenzična ispitivanja i vještačenja, Agencije za školovanje i stručno usavršavanje, Ministarstva vanjske trgovine i ekonomskih odnosa BiH, Centra za sigurnosne studije, Stožera NATO-a, Misije OESS-a te predstavnici Odbora za sigurnost i obranu Parlamenta Crne Gore, koji su na radionici sudjelovali u svojstvu gostiju, budući da se u Crnoj Gori već nekoliko godina ovakav zakon provodi u praksi.

IV. Obrazloženje pojedinih zakonskih odredaba:

POGLAVLJE I. OPĆE ODREDBE

Naziv Zakona

Naziv upućuje na to da se Zakonom uređuje predmet parlamentarnog nadzora na jasno određenom području obrane i sigurnosti. Također je inkorporirana referencija „Bosne i Hercegovine“ kako bi se u području sigurnosti napravila distinkcija između nadležnosti države i nadležnosti nižih razina vlasti.

Članak 1.

Ovaj članak sadrži standardnu normu kojom se utvrđuje sadržaj zakona.

Članak 2.

U ovome članku propisuju se definicije pojedinačnih specifičnih pojmova koji se koriste u Zakonu, i to: nadzora, aktivnosti, suradnje, inspektora, posebnog izvješća, odgovorne osobe, ovlaštene osobe, parlamentarne istrage, izvanrednog događaja i posebnih istražnih radnji.

Članak 3.

Ovim se člankom utvrđuje Zajedničko povjerenstvo za obranu i sigurnost BiH kao tijelo putem kojega Parlamentarna skupština BiH provodi parlamentarni nadzor u području obrane i sigurnosti. Ovaj se članak tumači tako da ne može postojati drugo tijelo Parlamentarne skupštine BiH koje će obavljati parlamentarni nadzor u području obrane i sigurnosti.

Članak 4.

U ovome članku se taksativno nabrajaju sve institucije koje su predmetom parlamentarnog nadzora što se uređuje ovim Zakonom. U stavku (1) točkama a) i b) precizno su i taksativno pobrojane institucije. Stavkom (1) točka c) također se jasno utvrđuju institucije, ali za razliku od točaka a) i b), u ovoj je odredbi sadržano funkcionalno ograničenje parlamentarnog nadzora na samo određene aktivnosti navedenih institucija, o čemu se posebno govori u člancima 17. i 18. Kada je u pitanju stavak (1) točka d), i tu je sadržano funkcionalno ograničenje koje se odnosi samo na ona pitanja koja su predmetom parlamentarnog nadzora, o čemu se posebno govori u članku 19.

Točka e) stavak (1) ugrađena je kako bi se Parlamentarnoj skupštini BiH i Zajedničkom povjerenstvu dalo prostora za slučaj većih ili formalnih izmjena u strukturi obrane i sigurnosti

Bosne i Hercegovine, pri čemu se ne mora pristupiti izmjenama i dopunama samoga zakona. Bitno je naglasiti da predmetom ove odredbe mogu biti samo institucije Bosne i Hercegovine. Ova se odredba tumači u smislu da Parlamentarna skupština BiH može dati Zajedničkom povjerenstvu u zadatak provođenje parlamentarnog nadzora nad drugim institucijama Bosne i Hercegovine, kako trajno tako i na privremenim osnovama, što se uređuje samom odlukom.

Stavak (2) je usmjeravajuća odredba kojom se daje okvirna funkcionalna, pravna i moralna smjernica za provođenje parlamentarnog nadzora. Ta odredba može poslužiti u uvodnim napomenama parlamentarnih izvješća da bi se naglasili razlozi provedbe nadzora ili vođenja parlamentarnih istraga.

Članak 5.

Predmetnim člankom propisuju se nadležnosti Zajedničkog povjerenstva, koje su taksativno nabrojene, ujedno ostavljajući dovoljno prostora da se Zajedničko povjerenstvo može kretati prilagođavajući svoj rad raznovrsnosti i složenosti područja što ga nadzire.

Članak 6.

U ovome članku Zajedničko povjerenstvo dobiva jasno utvrđenu i rokom određenu obvezu donošenja godišnjeg radnog plana.

POGLAVLJE II. POTPOVJERENSTVA

Članak 7.

Ovim se člankom uspostavlja mogućnost osnivanja potpovjerenstava unutar Zajedničkog povjerenstva. Budući da nadležnost Zajedničkog povjerenstva uključuje dva područja (obrane i sigurnosti), predložena je mogućnost osnivanja dva potpovjerenstva za svako područje. Ovim se člankom ne uspostavlja obveza osnivanja tih potpovjerenstava već mogućnost, o čemu će procjenu i odluku donositi svaki novi saziv Zajedničkog povjerenstva. Razlog za osnivanje potpovjerenstava leži u procjeni da članovi Zajedničkog povjerenstva trebaju funkcionalnije i učinkovitije djelovati.

Članak 8.

Ovim se člankom propisuje da Zajedničko povjerenstvo usmjerava rad svojih potpovjerenstava i uspostavlja načelo jednake obveze surađivanja kako sa Zajedničkim povjerenstvom tako i s njegovim potpovjerenstvima.

POGLAVLJE III. NADZOR U PODRUČJU OBRANE

Članak 9.

Ovim se člankom precizira predmet nadzora u sustavu obrane tako što, pored Ministarstva obrane i Oružanih snaga Bosne i Hercegovine, predmet nadzora obuhvaća i pobrojane strukture kako bi se obuhvatilo svo osoblje i poslovi u sustavu obrane.

Članak 10.

U ovome članku su, u cilju provođenja parlamentarnog nadzora, predviđeni konkretni mehanizmi radi omogućavanja nesmetanog pristupa informacijama i osoblju koje ih može pružiti tijekom parlamentarnog nadzora. Ovom se odredbom također omogućava osoblju Ministarstva obrane ili Oružanih snaga primjerena zaštita za vrijeme pružanja podrške parlamentarnom nadzoru.

Članak 11.

Ovim se člankom uređuju nazočenje i nadzor nad vojnim aktivnostima i, s obzirom na njihovu specifičnost, uspostavljaju potrebni sigurnosni standardi odnosno uobičajene sigurnosne mjere zaštite. Posebnosti vojnih aktivnosti zahtijevaju odgovarajuće mjere zaštite kakve su predviđene ovim člankom, uz obvezu obrazlaganja opravdanosti njihovog poduzimanja u roku od 48 sati.

Članak 12.

Ovim člankom propisuje se da je ministar obrane obavezan podnositi godišnje izvješće o tome što je poduzeto po svim preporukama i zaključcima Zajedničkog povjerenstva u toj kalendarskoj godini. Navedena odredba ne sadrži rok za podnošenje toga izvješća, jer se Ministarstvu i Zajedničkom povjerenstvu želi omogućiti fleksibilnost i mogućnost dogovora o vremenu podnošenja izvješća, ovisno o okolnostima kao što su: formiranje Zajedničkog povjerenstva, imenovanje ministra, njegovih zamjenika i slično.

Osim podnošenja toga izvješća, uspostavlja se i obveza izvješćivanja o izvanrednim događajima. U definiranju situacija koje spadaju pod ove odredbe ostavljeno je dovoljno prostora za tumačenje kako bi se uključio svaki događaj, bez obzira na jedinstvenost njegove prirode, ujedno se oslanjajući na zajedničku procjenu i logičko zaključivanje Zajedničkog povjerenstva i Ministarstva obrane. Budući da pisana informacija koja se dostavlja u roku od 48 sati sadrži samo preliminarnu informaciju dostupnu u danome trenutku, uvrštena je nova odredba prema kojoj se o istome događaju dostavlja potpuno izvješće.

U ovome članku također se uspostavlja obveza zakazivanja sjednice Zajedničkog povjerenstva na kojoj će raspravljati o izvanrednom događaju odnosno o pisanoj informaciji.

POGLAVLJE IV. NADZOR U PODRUČJU SIGURNOSTI

Članak 13.

U ovome članku precizira se predmet nadzora u sustavu sigurnosti tako što uz institucije sigurnosti predmetom nadzora mogu biti i pobrojane strukture, kako bi se obuhvatilo svo osoblje i poslovi u sustavu sigurnosti.

Članak 14.

Ovim se člankom propisuje obveza ministra sigurnosti i ravnateljâ svih sigurnosnih agencija da svaki iz svoga područja podnese godišnje izvješće o tome što je poduzeto po svim preporukama

i zaključcima Zajedničkog povjerenstva u toj kalendarskoj godini. Navedena odredba ne sadrži rok za podnošenje toga izvješća, jer se Ministarstvu, agencijama i Zajedničkom povjerenstvu želi omogućiti fleksibilnost i mogućnost dogovora o vremenu podnošenja izvješća, ovisno o okolnostima kao što su: formiranje Zajedničkog povjerenstva, imenovanje ministra, njegovog zamjenika, ravnateljâ agencija i slično.

Osim podnošenja toga izvješća, uspostavlja se obveza izvješćivanju o izvanrednim događajima. Za razliku od izvješća iz članka 12. prema kojemu ministar obrane dostavlja ovakvo izvješće u slučaju institucija sigurnosti, takvo izvješće dostavlja samo ona institucija, ili više njih, na koju se izvanredni događaj odnosi. U definiranju situacija koje spadaju pod ove odredbe ostavljeno je dovoljno prostora za tumačenje kako bi se uključio svaki događaj, bez obzira na jedinstvenost njegove prirode, ujedno se oslanjajući na zajedničku procjenu i logičko zaključivanje Zajedničkog povjerenstva i institucija sigurnosti. Budući da pisana informacija koja se dostavlja u roku od 48 sati sadrži samo preliminarne informacije dostupne u danome trenutku, uvrštena je nova odredba prema kojoj se o istom događaju dostavlja potpuno izvješće. U ovome članku također se uspostavlja obveza zakazivanja sjednica Zajedničkog povjerenstva na kojoj će raspravljati o izvanrednom događaju odnosno o pisanoj informaciji.

Članak 15.

U ovome članku su, u cilju provođenja parlamentarnog nadzora, predviđeni konkretni mehanizmi radi omogućavanja nesmetanog pristupa informacijama i osoblju koje ih može pružiti tijekom parlamentarnog nadzora. Ovom se odredbom također omogućava osoblju institucija sigurnosti primjerena zaštita za vrijeme pružanja podrške parlamentarnom nadzoru.

Članak 16.

U odredbama ovoga članka utvrđena su ograničenja u provođenju parlamentarnog nadzora, a koja su potrebna radi zaštite određenih kategorija osoba. Policijski suradnici, pripadnici policije s prikrivenim identitetom te sigurnosni i obavještajni izvori posebno se štite zbog prirode svoga posla. U ovome se članku također predviđaju određene iznimke od obveze čuvanja identiteta osoba u slučajevima kada ministar sigurnosti odnosno odgovorna osoba iz institucije sigurnosti procijeni da ne postoji sigurnosni rizik. U tom slučaju Zajedničkom povjerenstvu za obranu i sigurnost može se dostaviti određeni podatak ili obavijest o osobama i poduzetim akcijama.

POGLAVLJE V. NADZOR NAD DRUGIM INSTITUCIJAMA I TIJELIMA BIH TE TIJELIMA PARLAMENTARNE SKUPŠTINE BIH

Članak 17.

S obzirom na to da Ministarstvo vanjske trgovine i ekonomskih odnosa BiH obavlja određene poslove iz područja obrane i sigurnosti, te je poslove potrebno uvrstiti u predmet nadzora ovoga Zakona i ovim se člankom to precizira. Ključni termin u ovome članku je riječ „isključivo“, koja se tumači tako što su samo pobrojani poslovi predmetom nadzora u skladu s ovim Zakonom.

Članak 18.

S obzirom na to da Ministarstvo civilnih poslova BiH obavlja određene poslove iz područja obrane i sigurnosti, te je poslove potrebno uvrstiti u predmet nadzora ovoga Zakona i ovim se člankom to precizira.

Članak 19.

Zakonima kojima se uređuje rad tijela Parlamentarne skupštine BiH pobrojanih u ovome Zakonu previđena je obveza podnošenja izvješća. Ta se izvješća podnose Parlamentarnoj skupštini BiH, koja ih potom dostavlja Zajedničkom povjerenstvu za obranu i sigurnost na razmatranje. U ovome članku povezuju se odredbe tih zakona i sustav koji se uspostavlja ovim Zakonom.

POGLAVLJE VI. NADZOR NAD DRUGIM INSTITUCIJAMA I TIJELIMA BIH TE TIJELIMA PARLAMENTARNE SKUPŠTINE BIH

Članak 20.

Ovaj članak sadrži standardnu proceduralnu normu kojom se uređuje javnost sjednica Zajedničkog povjerenstva.

Članak 21.

Ovim člankom utvrđuju se načini odnosno pet konkretnih mehanizama provedbe parlamentarnog nadzora. Također se predviđa da detaljne procedure u vezi s načinima provedbe parlamentarnog nadzora, u dijelu koji nije propisan člancima 22.-25., budu propisane poslovnicima.

Članak 22.

Budući da je pitanje prikupljanja dokumentacije složeno i osjetljivo, ovaj članak ulazi u detaljnije uređivanje predmetne materije. U stavak (1) uvršteni su termini koji omogućuju prikupljanje svih vrsta dokumentacije, od službenih dokumenata do službenih bilješki koje vode vojne, policijske i civilne osobe u institucijama obrane i sigurnosti. Stavak (2) sadrži standardnu normu za dva redovita načina pribavljanja dokumentacije, dok stavak (3) sadrži proceduralnu normu.

Stavcima (4) i (5) uređuje se pitanje pribavljanja dokumentacije koja nosi određenu oznaku tajnosti.

Članak 23.

Ovim se člankom uspostavlja obveza dolaska na sjednicu osoba iz nadzirane institucije i obrazlaganja pisane informacije ili izvješća što ih je ranije podnijelo. Osim obrazlaganja, osoba je obvezna i odgovarati na pitanja.

Članak 24.

Ovaj članak sadrži proceduralne norme o obvezi nazočenja sjednicama povjerenstva, pružanju informacija i odgovaranja, odazivu na poziv i pravdanju izostanaka.

Članak 25.

Ovim se člankom uspostavljaju dva načina posjeta nadziranim institucijama: najavljeni i nenajavljeni posjeti. Iako će u većini slučajeva posjeti biti najavljeni i koordinirani s nadziranim institucijama, potrebno je zakonski ostaviti mogućnost za nenajavljene posjete u izvanrednim okolnostima kada to situacija zahtijeva.

Članak 26.

Ovim člankom pruža se zakonska zaštita osobama pozvanim da daju odgovore ili informacije iz područja, za što im je to Ustavom ili zakonom zajamčeno.

POGLAVLJE VII. PARLAMENTARNE ISTRAGE

Članak 27.

Ovim se poglavljem posebno uređuje pitanje parlamentarnih istraga, s obzirom na to da su one izvanredni mehanizam provedbe parlamentarnog nadzora. Ovim se člankom uređuje i samo pokretanje parlamentarne istrage, koja se provodi nakon saznanja za navodne nezakonitosti i nepravilnosti u radu nadziranih institucija. Odredba ovoga članka ostavlja širokim reguliranje prikupljanja tih saznanja, jer omogućuje prikupljanje saznanja putem službenih dopisa te putem neslužbenih i anonimnih prijava.

Ovim člankom također se uređuje sadržaj odluke Parlamentarne skupštine BiH o pokretanju parlamentarne istrage. Uz odobrenje Zajedničkom povjerenstvu, odluka sadrži predmet i cilj istrage, rok za okončanje istrage i podnošenje izvješća te sastav istražnog povjerenstva u kojemu će biti određeni broj članova Zajedničkog povjerenstva.

Članak 28.

Kako bi se osigurala učinkovitost parlamentarne istrage, ovim se člankom uspostavljaju obveze nadziranih institucija. Primarna obveza je prikupljanje i dostavljanje svih traženih dokumenata u roku od 30 dana. Prethodna iskustva parlamentarnih istraga ukazuju na to kako je mnogo vremena izgubljeno na traženje i dostavu dokumenata, što se ovim člankom ispravlja. Odredbom o drugim konkretnim aktivnostima omogućava se istražnom povjerenstvu da, ovisno o predmetu istrage, traži određeno postupanje od nadziranih institucija.

Članak 29.

Ovim se člankom uređuje dostavljanje izvješća o rezultatima parlamentarne istrage, te dostava toga izvješća nadležnom tužiteljstvu.

Članak 30.

S obzirom na veliku mogućnost vođenja parlamentarne i kaznene istrage o navodnim nezakonitostima u nadziranim institucijama, ovim člankom uređuje se takvo postupanje u tom slučaju. Nakana pri uvrštavanju ovoga članka bila je jasno dati prvenstvo kaznenoj istrazi, istovremeno ne zaustavljajući postupak parlamentarne istrage, jer te dvije istrage rezultiraju različitim odgovornostima - prva rezultira kaznenom a druga političkom.

Članak 31.

Ukoliko se ukaže potreba za djelovanjem potpovjerenstava, naročito u složenim parlamentarnim istragama, ovim se člankom to formalno i proceduralno omogućuje.

POGLAVLJE VII. SURADNJA U PODRUČJU PARLAMENTARNOG NADZORA

Članak 32.

Uređuju se postupci koji se odnose na suradnju s drugim državama radi obavljanja učinkovitog parlamentarnog nadzora, s obzirom na važnost dobrih bilateralnih odnosa i razmjene informacija i iskustava. Za Zajedničko povjerenstvo predviđa se i mogućnost iniciranja da Parlamentarna skupština BiH potpiše određene sporazume koji se odnose na područje obrane i sigurnosti sa zakonodavnim tijelima drugih država.

Članak 33.

Ovim člankom formalizira se i strukturno uobličava suradnja između radnih tijela Parlamentarne skupštine BiH, čime se unapređuje učinkovitost rada. Kada radna tijela nadležna za pitanja proračuna, izvješća o reviziji i međunarodnih odnosa i suradnje raspravljaju o pitanjima koja se dotiču obrane i sigurnosti, primjenjuju se odredbe ovoga članka kako bi se osiguralo da radna tijela razmijene sve potrebne informacije. Stavkom (2) ostavlja se dovoljno prostora za usuglašavanje radnih tijela o načinu pružanja podrške i informacija.

Članak 34.

Ovo je standardna odredba o suradnji s međunarodnim organizacijama i pravno je uobličena, pozivajući se na međunarodne sporazume koje je Bosna i Hercegovina potpisala.

Članak 35.

Suradnja Zajedničkog povjerenstva s drugim razinama vlasti u Bosni i Hercegovini od posebne je važnosti u obavljanju poslova parlamentarnog nadzora. U ovome članku također se daje pravna mogućnost drugim razinama vlasti da komuniciraju sa Zajedničkim povjerenstvom, kako bi zajedničkim radom unaprijedili nadzor u području obrane i sigurnosti. Suradnja se ostvaruje razmjenom informacija i iskustava u vezi s aktivnostima koje obavljaju nadzirane institucije, kao i razmatranjem prigovora, prijedloga i inicijativa što ih dostavljaju druge razine vlasti u Bosni i Hercegovini.

Članak 36.

Ovim člankom uređuje se suradnja povjerenstava s organizacijama civilnoga društva koje također mogu doprinijeti kvaliteti parlamentarnog nadzora nazočenjem sjednicama Zajedničkog povjerenstva, dostavljanjem informacija, analiza i slično.

Članak 37.

Ovim člankom uređuje se suradnja s parlamentarnim vojnim povjerenikom.

Članak 38.

U postupku parlamentarnog nadzora, prema potrebi, povjerenstva mogu angažirati analitičare, znanstvenike, stručnjake i druge osobe iz navedenih područja nadzora.

Članak 39.

U ovome članku preciziraju se i postavljaju načela suradnje s medijima, kako bi se na odgovarajući način propisala prava predstavnika medija u vezi s radom Zajedničkog povjerenstva.

POGLAVLJE IX. IZVJEŠĆIVANJE PARLAMENTARNE SKUPŠTINE BIH

Članci 40. i 41.

Zajedničko povjerenstvo podnosi redovita godišnja izvješća o radu Parlamentarnoj skupštini BiH do kraja ožujka za proteklu kalendarsku godinu.

Prema potrebi i na zahtjev Parlamentarne skupštine BiH, Zajedničko povjerenstvo dostavlja i posebna izvješća. Što se podrazumijeva pod *posebnim izvješćem* utvrđeno je u članku 2. Oblik i sadržaj izvješća propisuju se poslovnicima o radu. Izvješća ne sadrže informacije čije bi otkrivanje, prema procjeni Zajedničkog povjerenstva, moglo ugroziti obranu i sigurnost Bosne i Hercegovine.

POGLAVLJE X. KAZNENE ODREDBE

Članci 42., 43. i 44.

Odredbama članaka 42. i 43. Zakona utvrđene su prekršajne kazne za nepoštivanje odredaba ovoga Zakona. Utvrđeni su prekršaji za odgovornu osobu i druge osobe u nadziranim institucijama koje svojim postupkom onemogućavaju rad povjerenstava. Na prekršaje propisane ovim člancima primjenjuju se Zakon o prekršajima Bosne i Hercegovine i mjerodavni propisi iz toga područja.

Člankom 44. uspostavlja se evidencija o prekršajima koja je propisana Zakonom o prekršajima, a može se koristiti i u Parlamentarnoj skupštini BiH i pri ocjenjivanju kandidata za imenovanje na razne položaje.

POGLAVLJE XI. PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Članak 45.

Ovim člankom utvrđuje se rok od šest mjeseci u kojemu je Parlamentarna skupština BiH dužna uskladiti poslovničke obaju domova i u kojemu su nadzirane institucije dužne uskladiti svoje podzakonske propise.

Članak 46.

Ovim člankom određuje se vrijeme stupanja na snagu ovoga Zakona.

V. Financijska sredstva

Za provedbu ovoga Zakona nisu potrebna dodatna financijska sredstva u proračunu institucija Bosne i Hercegovine.